

---

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

### מתודות ודרכי התערבות קהילתית וארגונית - 3317

תאריך עדכון אחרון 12-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ארנה שמר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [ornashemer4@gmail.com](mailto:ornashemer4@gmail.com)

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

• הקורס מלמד שיטות של תכנון וחשיבה אסטרטגית לסטודנטים לעבודה קהילתית בשנתם השלישית בבית הספר.

מטרות הקורס:

- להבין תכנון ואי-ודאות כחלק מן העשייה הקהילתית.
- לרכוש מיומנות בתכנון הפעלה והערכה של תוכניות בקהילה.
- ללמוד כיצד לפעול באופן קהילתי מקצועי מתוך ארגונים חברתיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לתכנן ולהעריך תהליכים קהילתיים.
- להפעיל מיומנויות בתכנון תוכניות בקהילה ובשיתוף ושותפות.
- ללמוד כיצד לפעול באופן מקצועי מתוך ארגונים חברתיים.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מלאה

שיטת ההוראה בקורס: קבוצת למידה שמאפשרת דיאלוג והרצאה ובעקבותיה דיון בחומר הקריאה ובסוגיות שעולות מתוך הלמידה והעשייה בשדה של הסטודנטים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

היכרות וציפיות

תכנון והערכה בתוכניות קהילתיות

היכרות עם אנשי הקהילה והארגון

הכרות עם סביבות הארגון

עבודה בסביבות מורכבות

בין גישות אנליטית-תוצאתית וגישה התהוותית בעבודה עם קהילות

מי אני? איש המקצוע בארגון

ומה תפקידי? תפקידי איש המקצוע

של מי הידע? ידע של אנשי מקצוע ואנשי הקהילה

איך עושים את זה? תכנון ויישום של תהליכי שינוי עם הקהילה

העצמה, דיאלוג ולמידה משותפת

דמוקרטיה דלברטיבית ושיטות דיאלוגיות לעבודה עם קהילה

חומר חובה לקריאה:

דוגמה לקריאת חובה:

Shemer, O. & Agmon-Snir, H. (2019) The emergence of the emergence-based approach in community practice. *Journal of Community Practice*, 27:2,133-150, DOI: 10.1080/10705422.2019.1616345

שמר, א. ושחר, א. (2013). תדריך להיכרות עם הקהילה. מודל נלמ"ד - נרטיב, למידה משותפת דיאלוגית. תל אביב: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, השרות לעבודה קהילתית. \* סדן, (1987). תדריך להכרת שירות.

\* \* Homan, M.S. (2004). *Promoting community change: making it happen in the real world. (Third edition). Pacific Grove, Ca.: Brooks/Cole. Ch. 4, Putting yourself in the picture, pp. 85-101.*

\* Brand, A'C' & Baron, B'M', (2012). *Extreme poverty is violence, Breaking the silence, Searching for peace. France: International Movement ATD Fourth World. Part 2: The relationship between poverty, violence and peace. 31-67.*

אגמון-שניר, ח' (2004). פרק 1: מבוא לניהול פרויקטים (27-37); פרק 2: יישום ארבעת רכיבי הניהול בפרויקטים לדיאלוג קהילתי (38-57). בתוך: אגמון-שניר, ח', אנגל, ע' ושבאר, ו' (עורכים). ניהול פרויקטים לדיאלוג קהילתי. ירושלים: המרכז הבין תרבותי לירושלים ושותפות 2000.

\* אשל, ע' ובנבניסטי, צ' (2013). מעשה בשמיכת טלאים - מבט ביקורתי על עקרונות הדיאלוג הקהילתי. בתוך: שמר, א. מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה. חדשנות חברתית ביזמות חברתית. תל אביב: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, השרות לעבודה קהילתית.

שמר, א. (2006). יחסי השיתוף בין עובדים ותושבים במועצה אזורית "בני שמעון". משרד הרווחה, השרות לעבודה קהילתית. 33-58.

גפן, ע. (2021). עוצמת השיתופיות מאגו-סיסטם לאקו-סיסטם. ניהול אפקטיבי של שותפויות, ממשקים ושיתופי פעולה. הרצליה: מטר. פרק 4: מודל ה ECA לניהול שיתופיות; פרק 5: מודל ה ECA (82-117). איבחון ככלי ECA.

\* סדן (2009). עבודה קהילתית. שיטות לשינוי חברתי. דוגמאות לתהליכי שינוי בעבודה קהילתית. 193-212 ו- 261-295.

\* Brody, R. & Nair, M.D

חומר לקריאה נוספת:

Albrecht, K. (1994). *The northbound train. NY: Amacom. Ch. 6. The organizational scan; Who are we? Pp. 80- 103& What's going on out there? Pp. 72-79.*

Hardcastle, D.A., Powers, P.R. with Wenocur, S. (2004). *Community Practice: Theories and skills for social workers. (Second edition). Oxford: Oxford University Press. Ch. 9, Using your agency, pp. 244-271.*

\* Homan, M.S. (2004). *Promoting community change: making it happen in the real world. (Third edition). Pacific Grove, Ca.: Brooks/Cole. Ch. 4, Putting yourself in the picture, pp. 85-101.*

Payne, M. (2014). *Modern Social Work Theory. (4th edition). Chicago: Lyceum. Ch.8. Macro practice, Social development and social pedagogy. pp. 212-242.*

- 
- Couto, R.A. (1999). *Making democracy work better*. Chapel Hill: The University of North Carolina. Pp. 310-312.
- Durlak, J. A., & DuPre, E. P. (2008). *Implementation matters: A review of research on the influence of implementation on program outcomes and the factors affecting implementation*. *American journal of community psychology*, 41(3-4). Pp. 327-350.
- Weil, M. (2010). *Community practice skills: Local and global perspectives*. New York: Columbia University Press. Ch. 8, *Inclusive program development*. Pp. 246-285.
- Staples, L. (2004). *Roots to power*. (2nd Edition). Westport, Co.: Praeger. (Ch 4. "Analyze, strategize, and catalyze" Issues and strategy. Pp. 99-141)
- Couto, R.A. (1999). *Making democracy work better*. Chapel Hill: The University of North Carolina. Pp. 310-312.
- Wates, N. (2014). *The Community Planning Handbook: How people can shape their cities, towns & villages in any part of the world*. Routledge.

#### מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 40 %  
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות  
60 %

#### מידע נוסף / הערות:

יתכנו שינויים.  
פרוט המטלות בכל סמסטר וערכן היחסי בציון מופיע במדויק בסילבוס באתר הקורס